

Μύθοι στην ελληνική ιστορία του 20^{ου} αιώνα

Μύθος 1. Είναι μύθος ότι η επαναφορά του βασιλιά Κωνσταντίνου με δημοψήφισμα στις 22 Νοεμβρίου του 1920 προκάλεσε την αλλαγή της στάσης των Μεγάλων Δυνάμεων της ANTANT απέναντι στην Ελλάδα.

Η επαναφορά του βασιλιά χρησίμευσε ως ένα πρόσχημα διότι:

- α) Η **Γαλλία** άρχισε συνεργασία με τον Κεμάλ πριν να χάσει τις εκλογές του 1920 ο Ελ. Βενιζέλος.
- β) Η **Ρωσία** μετά την Οκτωβριανή επανάσταση του 1917 έγινε εχθρική προς την Ελλάδα λόγω της συμμετοχής της Ελλάδος στην εκστρατεία της Ουκρανίας τον Ιανουάριο του 1919 και επιπλέον χαρακτηριζε την εκστρατεία της Ελλάδας ως ιμπεριαλιστική.
- γ) Η **Ιταλία** τον Μάιο του 1919 μέσω του Ιταλού ΥΠΕΞ κόμης Σφόρτσα υποσχέθηκε στον Κεμάλ ολόθερμη συμπαράσταση που υλοποιήθηκε με τις μεταφορές οπλισμού και λοιπών εφοδίων μέσω της Ατάλειας. Εξάλλου η Ιταλία ήθελε τη Σμύρνη για λογαριασμό της.
- δ) Η στάση της **Μ. Βρετανίας** εξακολουθούσε να είναι φιλική προς την Ελλάδα. Ο Λόιτ Τζωρτζ υποστήριξε με λόγους του την Ελλάδα. Η παρουσία του ελληνικού στρατού στα νότια των Βρετανών στη Βόρεια Μ. Ασία τούς εξυπηρετούσε πολύ, γιατί έτσι δεν κινδύνευαν από επίθεση του Κεμάλ. Δεν ενίσχυσε όμως η Βρετανία την Ελλάδα με άνδρες γιατί είχε ήδη πολλά θύματα με την εκστρατεία των Δαρδανελίων αλλά ούτε και με όπλα.
- ε) Τέλος για να τιμωρήσεις ένα πρόσωπο (τον βασιλιά) δεν τιμωρείς έναν λαό που στο κάτω κάτω βοήθησε στη συμμαχική νίκη. Είναι προφανές ότι η αλλαγή στάσης των Γάλλων και Ιταλών οφείλεται σε γεωπολιτικά συμφέροντα. Η εφαρμογή της συνθήκης των Σεβρών προϋπέθετε να γίνει ελληνοτουρκικός πόλεμος, διότι την συνθήκη την υπέγραψε μεν ο Σουλτάνος ενώ τη δύναμη την είχε ο αρνητής της, ο επαναστάτης Κεμάλ.

Μύθος 2. Είναι μύθος ότι φταίει ο βασιλιάς Κωνσταντίνος για την Μικρασιατική καταστροφή. Αυτό λέγεται συχνά και είναι είτε πλάνη είτε παραπλάνηση. Να γιατί:

α) Τον στρατό τον πήγε στη Σμύρνη και στη Μ. Ασία ευρύτερα (με την έγκριση της ANTANT) ο Ελ. Βενιζέλος. Επί ενάμισι χρόνοι ο στρατός μας κατείχε τη Σμύρνη και την γύρω περιοχή με πρωθυπουργό τον Βενιζέλο. Με τον **Βενιζέλο** πρωθυπουργό αρχικά καθυστέρησαν περίπου έναν χρόνο οι επιχειρήσεις και έδωσαν ευκαιρία στον στρατό του Κεμάλ να οργανωθεί. Μετά έναν χρόνο άρχισαν επιχειρήσεις επέκτασης του στρατού πιο βαθιά στη Μ. Ασία. Τον Αύγουστο του 1920 καταλήφθηκε το **Ουσάκ** που απέχει 210 χιλιόμετρα από τη Σμύρνη καθώς και η **Προύσα** που απέχει 333 χιλιόμετρα. Η ελληνική κατοχή με κυβέρνηση Βενιζέλου είχε ήδη επεκταθεί πολύ και ο στρατός κατείχε τριπλάσια έκταση της αρχικής. Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος ήταν εκτός Ελλάδος αυτό το διάστημα.

β) Με κυβέρνηση **Δ. Γούναρη** πραγματοποιήθηκε η επέκταση πέραν του Ουσάκ και της Προύσας μέχρι Εσκή Σεχέρ, Κιουτάχεια και Αφιον Καραχισάρ. Η ευθύνη του Γούναρη είναι μεγάλη για την προσπάθεια κατάληψης της Άγκυρας παρά τις αντίθετες απόψεις του αρχιστράτηγου Παπούλα και του επιτελούς Πάλλη. Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος την εποχή αυτή ήταν ασθενής και δεν συμμετείχε στην εκστρατεία παρά μόνο συμβολικά με την παρουσία του στο προάστιο Κορδελιό της Σμύρνης. Την ευθύνη της εκστρατείας είχε ως αρχιστράτηγος ο Παπούλας και τους τελευταίους τρεις μήνες ο Χατζανέστης.

Μύθος 3. Ο χαρακτηρισμός του Ελ. Βενιζέλου ως Εθνάρχη και η ταύτισή του με τη Δημοκρατία.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Βενιζέλος ήταν μεγάλος πολιτικός. Ωστόσο Βενιζέλος έκανε το χωριστικό κίνημα του 1916 και στη συνέχεια κυβέρνησε απόλυτα δικτατορικά τη χώρα –χάρη στα γαλλικά όπλα– με μια Βουλή κολοβή (Βουλή των Λαζάρων), χωρίς να είναι παρόντες οι ηγέτες της αντιπολίτευσης, διότι σχεδόν όλους τους έστειλε εξόριστους στην Κορσική¹, εφήρμοσε λογοκρισία, απέλυσε 1.800 στρατιωτικούς, 570 δι-

¹ Δ. Γούναρη, Γ. Πεσμαζόγλου, Ι. Δραγούμη, Ι. Μεταξά, Σπ. Λάμπρου, Στ. Σκουλούδη, Σπ. Μερκούρη (δήμαρχο), Στρ. Μπάιρα, και τον Ι. Σαγιά

καστικούς, 6.599 δημοσίους υπαλλήλους και επιλεκτικά ορισμένους καθηγητές Πανεπιστημίου και πρεσβευτές, καθώς και τον αρχιεπίσκοπο Θεόκλητο που είχε κάνει ο ανάθεμα. Τέλος εξόρισε σε νησιά δημοσιογράφους (Γ. Βλάχο) και επιχειρηματίες. Ωστόσο, κανείς δεν θυμάται σήμερα τον Βενιζέλο ως δικτάτορα. Τον θυμούνται όλοι ως αντίπαλο του βασιλιά Κωνσταντίνου, άρα σαν δημοκράτη και τον ονομάζουν Εθνάρχη. Ξεχνούν επίσης ότι ο Βενιζέλος ανέχθηκε το κίνημα Πλαστήρα το 1933 και συμμετείχε στο κίνημα του 1935. Αν αυτά τα δυο κινήματα επιτύγχαναν ο Βενιζέλος θα γινόταν άλλη μια φορά δικτάτορας. Σε μια τέτοια περίπτωση, αν ο Βενιζέλος δεν πέθαινε, δεν θα γινόταν δικτάτορας ο Μεταξάς παρά μόνο αν ανέτρεπε τον Βενιζέλο. Σήμερα είναι γεμάτη η χώρα από το όνομα «Βενιζέλος» σε δρόμους, πλατείες, αεροδρόμια και αγάλματα. Ο Ι. Μεταξάς επειδή ήταν δικτάτορας «επισήμως με τη βούλα» είναι τελείως απόβλητος από τέτοιες τιμές και συχνά ούτε καν αναφέρεται στα ΜΜΕ την 28^η Οκτωβρίου που γιορτάζουμε το ΟΧΙ ούτε ακόμη και σε βιβλία ιστορίας στα οποία καλλιεργείται το εφεύρημα ότι ... «ο λαός είπε το ΟΧΙ».

Με τα παραπάνω δεν αναιρώ την πεποίθησή μου ότι ο Βενιζέλος ήταν μεγάλος πολιτικός αλλά εξίσου μεγάλος ήταν και ο Ι. Μεταξάς. Και οι δυο προσπάθησαν να ωφελήσουν την πατρίδα, ευθύνονται όμως για τον Εθνικό Διχασμό του Α΄Π Πολέμου. Το αντιλήφθηκαν και οι δύο και προσπάθησαν αργότερα να τον εξαλείψουν. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση του Μεταξά το 1924 ότι θα πολιτευτεί στο πλαίσιο της αβασίλευτης Δημοκρατίας, η άρνησή του να δεχθεί την αρχηγία του Λαϊκού κόμματος που το θεωρούσε σχετικό με τον διχασμό, οι συνομιλίες του με τον Αλ. Παπαναστασίου, η καλή σχέση του με τον Σοφοκλή Βενιζέλο, οι εγγραφές στο ημερολόγιό του, αλλά και η επιστολή του Ελ. Βενιζέλου στον φίλο του Λουκά Κανακάρη-Ρούφο στην οποία δηλώνει τη χαρά του για την απόφαση του βασιλιά Γεωργίου να βάλει τέλος στα στρατιωτικά κινήματα και να αναθέσει στον Μεταξά το υπουργείο Στρατιωτικών στην κυβέρνηση Δεμερτζή.

Μύθος 4. Κυκλοφορεί ο μύθος ότι η κυβέρνηση Μεταξά δεν φρόντισε να εξοπλίσει τον στρατό ενόψει του επερχόμενου πολέμου.

Η αλήθεια είναι ότι ο Μεταξάς και ο αρχιστράτηγος Παπάγος έκαναν ό,τι μπορούσαν για να εξοπλιστεί η χώρα. Παραγγελίες αεροπλάνων, αντιαεροπορικών πυροβόλων και αρμάτων δεν παραδόθηκαν στη χώρα μας λόγω των αυξημένων αναγκών των ιδίων των Βρετανών. Η οχυρωματική γραμμή Μεταξά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα ήταν το μεγαλύτερο τεχνικό έργο που έκανε η Ελλάδα μέχρι τότε μόνη της. Αυτή η οχύρωση εξασφάλισε την Ελλάδα απέναντι σε Βουλγαρική επίθεση και επέτρεψε να σταλεί το μεγαλύτερο μέρος του στρατού μας στο αλβανικό μέτωπο απέναντι στον επιτιθέμενο ιταλικό στρατό. Η ενίσχυση της 8^{ης} Μεραρχίας στην Ήπειρο με ατομικές προσκλήσεις εφέδρων είχε απόλυτη επιτυχία. Παρά το ότι η Ιταλία ως πολύ μεγαλύτερη χώρα και από χρόνια προετοιμαζόμενη για πόλεμο φαινόταν ακαταμάχητη, η Ελλάδα αμύνθηκε με πλήρη ομοψυχία και αποφασιστικότητα από την πρώτη μέρα του πολέμου πράγμα που δείχνει φυσικά εθνική ομοψυχία. Αλλά αν ο Μεταξάς έλεγε ναι στις απαιτήσεις των Ιταλών ποιος θα πολεμούσε;

Και κάτι για τη φημολογούμενη Γερμανοφιλία του Ι. Μεταξά:

Δήλωση Μεταξά στον ναύαρχο Σακελλαρίου το 1939: *Η θέσις μας είναι παρά το πλευρόν της Αγγλίας και επάνω σε αυτήν τη βάση θα συνεχίσωμεν τα σχέδια του Επιτελείου μας[...]. Με τους Γερμανούς κανείς λαός δεν μπορεί να ζήσει. Είτε ως σύμμαχοι είτε ως εχθροί αν πέσωμεν στα χέρια τους, θα μας γδάρουν, θα μας κλωτσήσουν και ούτε αναπνοήν δεν θα μας αφήσουν να πάρωμε»!* Αυτό το σχόλιο για τους Γερμανούς μας θυμίζει τη σημερινή σκληρή στάση της Γερμανίας και συγκεκριμένα του υπουργού οικονομικών της κ. Σόιμπλε απέναντι στην Ελλάδα.

Μύθος 5. Είναι μύθος ότι οι Έλληνες αξιωματικοί δεν συμμετείχαν στην Εθνική Αντίσταση εναντίον των τριών στρατών κατοχής το 1941-1944.

Αντιθέτως πολλοί Έλληνες αξιωματικοί συμμετείχαν σε διάφορες οργανώσεις Εθνικής Αντίστασης. Συμμετείχαν με χρονολογική σειρά δημιουργίας τους:

ΥΒΕ/ΠΑΟ 10/7/1941, το 90% των αξιωματικών της Β. Ελλάδας στον ΕΔΕΣ 9/9/1941, Στρ. Σκέλος Ιούλιο 1942, στο ΕΑΜ 27/9/1941, Στρ. Σκέλος Μάιο 1942, στην ΕΚΚΑ Νοεμ 1942, Στρ. Σκέλος Απρίλιο 1943

στις ΕΟΕΑ ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης Φεβρουάριος 1943 στην ΠΕΑΝ Σεπτ 1942 (ανατίναξη ΕΣΠΟ).

Υπήρχαν και πολλές άλλες μικρές οργανώσεις στις οποίες συμμετείχαν και αξιωματικοί όπως: Μίδας, Κόδρος και άλλες. Πολλοί αξιωματικοί πήγαν στην Μέση Ανατολή για να συνεχίσουν να πολεμούν εκεί, όπως έγινε στο Ελ Αλαμείν με την 1^η ταξιαρχία Κατσώτα, αλλά και μετά στο Ρίμινι της Ιταλίας με την 3^η ορεινή ταξιαρχία Τσακαλώτου, αλλά και τον ιερολόχο του Χρ. Τσιγάντε που απελευθέρωσε ελληνικά νησιά.

Δυστυχώς το ΚΚΕ μέσω του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ δεν ήθελε να λειτουργεί καμιά άλλη ένοπλη οργάνωση στην κατεχόμενη Ελλάδα και προκλήθηκε εμφύλιος πόλεμος από τα μέσα του 1943. Υπενθυμίζω εδώ τη ρήση του Σιάντου γραμματέα του ΚΚΕ: «Πας μη Εαμίτης είναι αντιδραστικός» και οι αντιδραστικοί έπρεπε να εξουδετερωθούν.

Μύθος 6. Είναι μύθος ότι τα Δεκεμβριανά προκλήθηκαν εξαιτίας των πυροβολισμών αστυνομικών πάνω στο πλήθος που προκάλεσαν θανάτους στη διαδήλωση της πλατείας Συντάγματος της 3^{ης} Δεκεμβρίου 1944.

Τα επεισόδια της 3^{ης} Δεκεμβρίου ήταν ένα καλό πρόσχημα, το οποίο επιδιώχθηκε με την πραγματοποίηση διαδήλωσης, η οποία είχε απαγορευτεί. Η σύγκρουση με το αστικό κράτος είχε προαποφασιστεί από τον κομμουνιστή ηγέτη Γ. Σιάντο και στο βιβλίο μου αναφέρω 10 λόγους που το αποδεικνύουν (σελίδες 158-159 Β' τόμου). Ο Σιάντος είχε δυο σχέδια δράσης και θα εφήρμοζε ένα εκ των δύο ανάλογα με τις περιστάσεις:

Σχέδιο Α, πολιτικής δράσης με συμμετοχή σε εκλογές και κοινοβουλευτισμό. Ο Σιάντος θα δεχόταν να πάει το ΕΑΜ-ΚΚΕ σε εκλογές μόνο με τη διατήρηση του ΕΛΑΣ με τον οπλισμό του, ώστε να επιρρεάσει το εκλογικό αποτέλεσμα

Σχέδιο Β, στρατιωτικής δράσης. Ο Σιάντος θα προχωρούσε σε σύγκρουση με το αστικό κράτος αν η κυβέρνηση επιχειρούσε αφοπλισμό του ΕΛΑΣ, πράγμα που έγινε.

Μύθος 7. Είναι μύθος ότι ο Εμφύλιος 1949-1949 προκλήθηκε λόγω της λεγόμενης «λευκής τρομοκρατίας».

Δίπλα στην «λευκή τρομοκρατία» υπήρχε η «ερυθρά τρομοκρατία» (Εαμοκρατία) ισοδύναμη ή και κατά τόπους μεγαλύτερη. Από από τον Φεβρουάριο 1945 έως τις εκλογές του 1946 υπήρχαν στην ύπαιθρο και δρούσαν περίπου διακόσιες ομάδες ενόπλων κομμουνιστών δυνάμεως 10-25 ανδρών ανά ομάδα (χωρίς να υπολογίζεται ο Βελουχιώτης).

Όμως ο Ν. Ζαχαριάδης είχε ανάγκη να αποκτήσει κάποιες δάφνες και αυτός. Στην Κατοχή την εποχή δράσης του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ ο Ζαχαριάδης ήταν στο Νταχάου εξυπηρετώντας τους Γερμανούς ως διερμηνέας, ενώ το ΕΑΜ/ΚΚΕ με τον Σιάντο λίγο έλλειψε να καταλάβει δια των όπλων την εξουσία. Ο Ζαχαριάδης ξεκίνησε τον Εμφύλιο μετά την «Αποχή» από τις εκλογές του 1946 παρά την αντίθετη γνώμη του Στάλιν που διαβιβάστηκε μέσω του Δημητρώφ. Υποθέτω δεν επιθυμούσε να φανεί ποια ήταν η πραγματική κομματική δύναμη του ΚΚΕ, διότι μετά τα Δεκεμβριανά (δολοφονίες, ομηρία) και άλλα φοβερά γεγονότα με δολοφονίες αιχμαλώτων (Μελιγαλά, Κιλκίς, Φενεό, τα σοβαρότερα) η αποδοχή του ΚΚΕ στον λαό είχε μειωθεί πολύ.

Μύθος 8. Είναι μύθος ότι ο Στάλιν διέταξε τον Εμφύλιο.

Ο Στάλιν δεν διέταξε να γίνει ο Εμφύλιος. Η απόφαση ήταν του γραμματέα του ΚΚΕ Ν. Ζαχαριάδη. Ο Βούλγαρος κομμουνιστής Δημητρώφ, που υπήρξε ο ενδιάμεσος στην επικοινωνία με τον Στάλιν, είχε απαντήσει αρνητικά σε ερώτηση του Ζαχαριάδη. Ωστόσο ο Στάλιν, αφού ξεκίνησε ο ανταρτοπόλεμος βοήθησε τον Ζαχαριάδη στην προσπάθειά του να καταλύσει το αστικό κοινοβουλευτικό καθεστώς στέλνοντας αφειδώς οπλισμό και διάφορα εφόδια στους αντάρτες του λεγόμενου «Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας»(ΔΣΕ) μέσω της Γουγκοσλαβίας, αλλά και με πλοία που ξεκινούσαν από τη βόρεια θάλασσα και άδειαζαν τα όπλα σε λιμάνια της Αλβανίας. Σχολιάζω την ονομασία ΔΣΕ με την παρατήρηση ότι «κανένας στρατός δεν είναι δημοκρατικός» και ότι για την ενίσχυσή με άνδρες του ΔΣΕ λειτουργούσε η υποχρεωτική στρατολογία (με απαγωγές) ακόμη και μέσω επιθέσεων σε πόλεις.

Ο Στάλιν έδωσε το σύνθημα της «αναδίπλωσης» (Σβαρνούτ), όταν ο

Εμφύλιος έπαυσε να εξυπηρετεί τα σχέδιά του στην Ανατολική Ευρώπη, όπου είχε εγκαταστήσει κομμουνιστικές κυβερνήσεις σε μονοκομματικά καθεστώτα, τα οποία ονόμαζε «Λαϊκές Δημοκρατίες» και φυσικά ήταν δημοκρατίες μόνο στο όνομα. Οι ΗΠΑ διέθεταν ατομική βόμβα και ο Στάλιν ήξερε έως που μπορούσε να τραβήξει το σχοινί.

Μύθος 9. Είναι μύθος ότι το παιδομάζωμα ήταν προσπάθεια να προστατευτούν τα παιδιά από τον πόλεμο.

Οι κομμουνιστές χρησιμοποιούσαν για λόγους προπαγάνδας τον όρο «παιδοφύλαγμα». Αυτή, όμως, η εντύπωση «παιδοφυλάγματος» ανατρέπεται από το γεγονός ότι έστειλαν εφήβους 14-16 ετών να πολεμούν μετά από μια στοιχειώδη εκπαίδευση. Υπολογίζεται ότι πολέμησαν τελικά περίπου 2.000 παιδιά του παιδομαζώματος τα περισσότερα εκ των οποίων σκοτώθηκαν.

Μύθος 10. Είναι μύθος ότι το σχέδιο Άτσεσον ήταν πολύ καλό για την Κύπρο.

(Ο Γ. Παπανδρέου είπε: μας δίνουν όλη την πολυκατοικία και ζητούν μόνο το ρετιρέ!).

Το σχέδιο Άτσεσον έδινε στην Τουρκία μια στρατιωτική βάση στην Καρπασία (ή μια βάση με ενοικίαση) και η υπόλοιπη Κύπρος θα ενωνόταν με την Ελλάδα. Το σχέδιο έγινε αποδεκτό για 15 λεπτά (μαρτυρία πρέσβη Σωσσίδη), αλλά η αποδοχή ανακλήθηκε πιθανότατα μετά από πίεση του Ανδρέα Παπανδρέου στον πρωθυπουργό πατέρα του (αντίθετος ήταν και ο Κύπριος στην καταγωγή υπουργός Λουκής Ακρίτας). Έχω την άποψη ότι αυτή η τουρκική βάση θα ήταν ένα καλό και ασφαλές προγεφύρωμα μέσω του οποίου η Τουρκία, μετά από κάποια προβοκάτσια, είναι βέβαιο ότι θα επιχειρούσε κατάληψη και της υπόλοιπης Κύπρου, χωρίς μάλιστα να έχει τις δυσκολίες μιας απόβασης. Δεδομένου ότι η Τουρκία εφαρμόζει με απαρασάλευτη τακτική μακροχρόνιους στόχους, το σχέδιο Άτσεσον υλοποιημένο θα ήταν πολύ καλή ευκαιρία για την Τουρκία να έχει πόδι στην Κύπρο, ώστε ενδεχομένως να την καταλάβει ολόκληρη ή εν μέρει όταν το αποφάσιζε.

Μύθος 11. Είναι μύθος ότι η Ένωση Κέντρου (ΕΚ) διασπάστηκε αμιγώς με τις ενέργειες του νεαρού βασιλιά Κωνσταντίνου.

Η ΕΚ ήταν συνένωση πολλών μικρότερων κομμάτων του κεντρώου και κεντροαριστερού χώρου. Το σπέρμα της διάσπασης της ΕΚ προϋπήρχε και οφειλόταν στην μεγάλη ηλικία του Παπανδρέου σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό «δελφίνων» που επιδίωκαν την αρχηγία (Γ. Μαύρος, Ι. Ζίγδης, Στ. Κωστόπουλος, Π. Γαρουφαλιάς, Κ. Μητσοτάκης, Σ. Παπαπολίτης, Ι. Τσιριμώκος και Στ. Στεφανόπουλος). Η ανάμειξη του Ανδρέα Παπανδρέου στην πολιτική με τις εκλογές του 1964 και η ανάδειξή του ως ηγέτη της αριστερής πτέρυγας του κόμματος της ΕΚ προκάλεσε την αντίδραση πολλών δελφίνων. Η ανάμειξη του Ανδρέα Παπανδρέου ως πολιτικού καθοδηγητή στην οργάνωση ΑΣΠΙΔΑ, έδωσε την ευκαιρία σε εσωκομματικούς αντιπάλους του και στην αντιπολίτευση να επιτίθενται στον Α. Παπανδρέου και στον πρωθυπουργό. Η ΕΚ είχε επί μήνες μια ενότητα κατ' επίφασιν. Υπενθυμίζω ότι στην εκλογή προέδρου της Βουλής το 1964 υπήρχαν 30 ψηφοδέλτια χωρίς όνομα που έγραφαν μόνο τη λέξη «Δημοκρατία». Διαγράφηκαν τότε προσωρινά οι Τσιριμώκος και Παπαπολίτης. Ο Γ. Μάυρος αργότερα παραιτήθηκε από υπουργός και έγινε διοικητής της Εθνικής Τράπεζας. Στον ανασχηματισμό της 6^{ης} Ιανουαρίου 1965 έγινε ανταρσία 13 βουλευτών και ακολούθησαν ανεξαρτητοποιήσεις. Αργότερα ο υπουργός Εθνικής Αμύνης Π. Γαουφαλιάς είχε έντονη αντιπαράθεση με τον Γ. Παπανδρέου (καίτοι επιστήθιος φίλος του και χρηματοδότης) μη δεχόμενος να παραιτηθεί. Ένα μήνα περίπου πριν από την παραίτηση του Γ. Παπανδρέου η εφημερίδα *Ελευθερία* έκανε σφοδρή επίθεση εναντίον του Α. Παπανδρέου («Ο Ανδρέας επεδίωξε να ιδρύσει μικρομάγαζον εις τον Στρατόν»). Αργά ή γρήγορα ο Α. Παπανδρέου θα δημιουργούσε δικό του κόμμα. Η παραίτηση του πατέρα του ανέστειλε αυτήν την πρόθεση του.

Μύθος 12. Ανάλογα με την πολιτική τοποθέτηση πολιτών υποστηρίζεται ότι στη διαφωνία βασιλιά Κωνσταντίνου με Γ. Παπανδρέου έφταιγε ο ένας από τους δυο. Ο βασιλιάς ή ο πρωθυπουργός.

Η διαφωνία βασιλιά και πρωθυπουργού προκλήθηκε από την αδιαλαξία αμφοτέρων, οπότε η αλήθεια είναι ότι έφταιξαν και οι δύο. Ο Παπανδρέου –ενόψει του ότι υπήρχε δικαστική διερεύνηση για ανάμειξη του

γιου του Ανδρέα στην υπόθεση ΑΣΠΙΔΑ– δεν είχε κανένα δίκαιο να αναλάβει το υπουργείο της Εθνικής Αμύνης. Από την άλλη πλευρά ο βασιλιάς που το αρνήθηκε, δεν είχε δικαίωμα, ως συνταγματικός άρχων, να αρνηθεί οποιοδήποτε υπουργείο του ζητούσε να το αναλάβει ο πρωθυπουργός.

Σχόλιο: Αυτή η διαφωνία βασιλιά και πρωθυπουργού οδήγησε σε μεγάλη αποσταθεροποίηση της πολιτικής ζωής της χώρας. Η Ελλάδα βρέθηκε σε μια πολιτική δίνη διαρκείας με αποτέλεσμα να επιβληθεί εύκολα η δικτατορία των συνταγματαρχών στις 21 Απριλίου 1967, γιατί ο κόσμος είχε κουραστεί από την πολιτική αστάθεια και τις συνεχείς διαδηλώσεις στους δρόμους. Η δικτατορία του Γ. Παπαδόπουλου (που το 1973 είχε αποφασίσει επάνοδο στον κοινοβουλευτισμό και είχε αναθέσει πολιτική κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Σπ. Μαρκεζίνη για διενέργεια εκλογών) αντικαταστάθηκε από τη δικτατορία του αφανούς δικτάτορα Δ. Ιωαννίδη στις 25 Νοεμβρίου 1973. Η δεύτερη αυτή δικτατορία με το άφρον πραξικόπημα κατά του Μακαρίου τον Ιούλιο του 1974 έδωσε το πρόσχημα στην Τουρκία να εισβάλει στην Κύπρο και σήμερα να κατέχει ακωλύτως το βόρειο τμήμα της. Αποδείχθηκε άλλη μια φορά ότι οι δικτατορίες έχουν εύκολη αρχή αλλά δύσκολη έξοδο, η οποία συχνά συνοδεύεται από εθνική καταστροφή, όπως συνέβη με την Κύπρο το 1974. Τέλος αποτελεί ασέβεια προς τους νεκρούς Έλληνες και Ελληνοκυπρίους, που έπεσαν στο πεδίο της μάχης αμυνόμενοι στην τουρκική εισβολή, να γιορτάζεται η μέρα αποκατάστασης της Δημοκρατίας στην Ελλάδα με δεξίωση στο προεδρικό μέγαρο. Διότι η αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα το 1974 συμπίπτει με την εισβολή της Τουρκίας και την κατοχή στη βόρεια Κύπρο και πρέπει να είναι μέρα εθνικού πένθους.

Το ποιοι ευθύνονται για την έλειψη ουσιαστικής αντίδρασης της Ελλάδας στην τουρκική εισβολή (πολιτική και στρατιωτική ηγεσία πριν και μετά τη μεταπολίτευση) αποτελεί μέγα θέμα προς διερεύνηση. Ο λεγόμενος φάκελος της Κύπρου παραμένει ερμητικά κλειστός παρά το ότι πέρασαν 43 χρόνια!